

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 672/2023
13.07.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ђерима Ђерлека, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђерима Ђерлека, адвоката Вука Стевановића, поднетом против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 718/22 од 01.11.2022. године и Кж3 1/23 од 20.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.07.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђерима Ђерлека, адвоката Вука Стевановића, поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 718/22 од 01.11.2022. године и Кж3 1/23 од 20.02.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици К 68/20 од 13.05.2022. године окривљени Ђерим Ђерлек, на основу одредбе члана 423. тачка 2) ЗКП, ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика и одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 718/22 од 01.11.2022. године, усвајањем жалбе ВЈТ у Сремској Митровици преиначена је првостепена пресуда и окривљени Ђерлек Ђерим оглашен кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, у коју му се урачунава време проведено у притвору, како је то одређено изреком наведене пресуде.

На основу одредбе члана 87. и 246. став 7. Кривичног законика према окривљеном Ђерлеку Ђериму изречена је мера безбедности одузимање предмета –

30.907,07 грама опојне дроге, делова биљке канабис (конопље) упаковане у 6 полупропиленских џакова обмотаних провидном растегљивом фолијом.

Истом пресудом обавезан је окривљени да, у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, плати суду на име паушала износ од 10.000,00 динара, а ВЈТ у Сремској Митровици трошкове кривичног поступка у износу од 7.040,00 динара, као и трошкове који су настали пред Вишим судом у Сремској Митровици, који ће бити одмерени посебним решењем од стране првостепеног суда.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду КжЗ 1/23 од 20.02.2023. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног Ђерима Ђерлека и пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 718/22 од 01.11.2022. године је потврђена.

Против правоснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 718/22 од 01.11.2022. године и КжЗ 1/23 од 20.02.2023. године захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног Ђерима Ђерлека, адвокат Вук Стевановић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП са предлогом да Врховни суд утврди да је поднети захтев основан и укине побијане пресуде јер је повређен закон на штету окривљеног или да побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правоснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђерима Ђерлека, је неоснован.

У захтеву за заштиту законитости се наводи да су дана 06.07.2018. године, полицијски службеници обавили претрес, затвореног простора теретног возила којим је управљао окривљени, супротно одредби члана 155. ЗКП, јер за претрес нису имали наредбу суда, а у конкретном случају се не ради о примени полицијских овлашћења наведених у члану 286 ЗКП, већ о незаконитом претресу, из које незаконите радње су, према ставу браниоца, сви остали докази - криминалистичко-техничка документација, потврда о привремено одузетим предметима и записник о вештачењу, незаконито прибављени, те се на њима не може засновати судска одлука те је Апелациони суд, заснивајући пресуду на незаконитим доказима, учинио повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП, прописано је да, ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију или обезбеде трагови кривичног

дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка. Ставом 2. истог члана, између осталог, прописано је да у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана, полиција може да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага и о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи, а могу бити од интереса за кривични поступак, као и о предметима пронађеним или одузетим саставиће се записник. Ставом 4. истог члана, прописано је да о предузимању мера и радњи полиција одмах, а најкасније у року од 24 часа након предузимања обавештава јавног тужиоца.

Из цитиране законске одредбе произилази да овлашћена службена лица могу предузети одређене мере (у конкретном случају преглед возила) јер рад на откривању кривичних дела и њихових учинилаца представља основну дужност криминалистичке полиције као и да, без посебне наредбе суда, могу да предузму потребне мере да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ.

Из списка предмета произилази да су критичном приликом на аутопуту Београд – Нови Сад у смеру ка Новом Саду на наплатној рампи Стара Пазова полицијски службеници ПУ Сремска Митровица зауставили теретно моторно возило којим је управљао окривљени Ђерим Ђерлек и извршеним прегледом товарног простора, односно приколице у предњем делу до кабине теретног возила, до кога су дошли подизањем цираде, уочили преправљени део товарног простора тзв. дупли зид, где је на поду пронађено 6 полипропиленских џакова са опојном дрогом марихуаном. Након тога, сачињене су потврда о привремено одузетим предметима и фотодокументација предметног возила те предузете и друге радње у циљу прикупљања доказа.

Како овлашћена лица полиције, у конкретном случају, нису отворала неку од шупљина у возилу, већ су само подизањем цираде открили постојећи товарни простор у приколици и у видљивом делу уочили простор у којем се налазила опојна дрога, то радње које су полицијски службеници предузели по заустављању моторног возила којим је управљао окривљени, представљају преглед возила у смислу одредбе члана 286. ЗКП, а не претрес, како то истиче бранилац у поднетом захтеву.

Ово из разлога што је полицијски службеник овлашћен да изврши преглед лица, предмета које лице носи са собом као и саобраћајног средства (возила) у одређеним случајевима, а између осталог- ради проналажења и обезбеђивања трагова кривичног дела и предмета који могу послужити као доказ, а прегледом саобраћајних средстава сматра се преглед свих отворених и затворених простора саобраћајног средства и предмета који се превозе, с тим што преглед може да се изврши визуелно, додиром, увидом у садржај, коришћењем техничких средстава (огледала, детектора и сл.) односно службеног пса.

За преглед возила, како је у конкретном случају извршен, није неопходна наредба суда, већ је ова радња, по оцени Врховног суда, предузета у складу са овлашћењем које полиција има према одредби члана 286 ЗКП, и према томе-законита доказна радња, па и докази који су уследили из такве радње полиције нису проистекли из незаконитог доказа, како је наведено у захтеву за заштиту законитости.

Иако стоји чињеница да о извршеном прегледу возила који су обавили сходно члану 286. ЗКП, полицијски службеници нису формално сачинили посебан записник, имајући у виду да су наведени преглед извршила овлашћена лица, да су о одузетим предметима сачинили потврду о привремено одузетим предметима коју је потписао и окривљени и сачинили криминалистичко - техничку фотодокументацију, да су у законском року обавестили јавног тужиоца о предузетој радњи у смислу члана 286. став 4. ЗКП, то наведени докази сачињени од стране овлашћених лица, по оцени овог суда ни сами по себи, нити по начину прибављања нису у супротности са одредбама Законика о кривичном поступку.

Ово посебно имајући у виду да је одредбом члана 147. став 1. ЗКП прописано да ће предмете који се по Кривичном закону морају одузети или који могу послужити као доказ у кривичном поступку, орган поступка привремено одузети и обезбедити њихово чување. Самим тим, овлашћена службена лица сагласно наведеној одредби имала су законски основ да одузму од окривљеног предмете, међу којима је и предметна опојна дрога марихуана, о чему су сачинили потврду о привремено одузетим предметима, те иако формално нема записника о извршеном прегледу возила, тај недостатак није од утицаја на законитост сачињене потврде, као ни на законитост сачињене криминалистичко - техничке фотодокументације. Такође, записник о вештачењу не представља незаконит доказ, на шта се неосновано указује захтевом, обзиром да је вештачење по наредби Вишег јавног тужиоца у Сремској Митровици поверено и извршено од стране овлашћене институције чији стручњаци поседују стручно знање из области вештачења, а које вештачење је било расположиво одбрани за оцену, те стављање примедби и предлога у вези са предметом вештачења и компетенцијом стручњака који су га израдили, чиме су испуњени сви услови законитости овог доказа.

Имајући у виду да су овлашћена службена лица критичном приликом поступала у складу са својим овлашћењима из члана 286. став 1. ЗКП, да су обавила преглед возила у складу са одредбом члана 286. став 2. ЗКП и да су, у складу са одредбом члана 286. став 4. ЗКП, обавестили јавног тужиоца, те да су остали доказ који су уследили из ове доказне радње- законити, то изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, су неосновани.

Поред наведеног, бранилац у захтеву указује да је суд био у обавези да у присуству окривљеног испита сведока АА, што није учинио, чиме је повређена одредба члана 68. став 1. тачка 10) ЗКП, а самим тим и права зајамчена Уставом Републике Србије и Европске конвенције о људским правима.

Како повреда одредбе члана 68. став 1. тачка 10) ЗКП, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, те како уз захтев за заштиту законитости, бранилац окривљеног није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, којом је повреда његовог права утврђена, што је предвиђено одредбом члана 484. ЗКП, то се Врховни суд у разматрање и оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Са изнетих разлога, Врховни суд, је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Биљана Синановић,с.р.